

УДК 625.73

- © С.А. Рибальченко, зав. сектору сучасних технологій дорожніх робіт (ДП “ДерждорНДІ ім. М.П. Шульгіна”),
- © О.В. Голоцван, нач. відділу безпеки руху (ДА Укравтодор),
- © А.М. Новікова, заст. директора з наукової роботи (ДП “ДержавтотрансНДІпроект”)

ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМОНОСІЇВ НА АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРОГАХ – ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Анотація. Наведено причини заборони розміщення рекламоносіїв у межах смуги відведення автомобільних доріг загального користування з метою підвищення безпеки руху.

Ключові слова: автомобільна дорога, безпека руху, дорожньо-транспортна пригода, реклама.

Аннотация. Приведены причины запрета размещения рекламоносителей в пределах полосы отвода автомобильных дорог общего пользования с целью повышения безопасности движения.

Ключевые слова: автомобильная дорога, безопасность движения, дорожно-транспортное происшествие, реклама.

Annotation. The reasons prohibit placement of advertising within the easement of public roads to improve traffic safety.

Key words: road, traffic safety, accident, advertising.

Вступ

“Доповідь про стан безпеки дорожнього руху в світі. Час діяти” Всесвітньої організації охорони здоров’я (ВОЗ) 2009 року відображає розуміння дорожньо-транспортного травматизму як глобальної проблеми. Щорічно у світі гине більше 1,2 млн людей і ще 50 млн людей отримують травми. На 2030 рік ВОЗ прогнозує зростання дорожньо-транспортного травматизму та 5 місце у світі за кількістю смертей. Позаду залишаються такі хвороби як ВІЧ, туберкульоз, шлунково-кишкові інфекції та рак легенів, бронхів і трахеї. Ця Доповідь була підготовлена на підставі досліджень у 178 країнах світу протягом 2008 року.

Основна частина

У Всесвітній доповіді було висунуто комплексний підхід до забезпечення безпеки дорожнього руху, який містить інформацію щодо виявлення видів взаємодії між учасником руху, транспортним засобом і дорожнім середовищем – потенційними сферами втручання. Відповідно до цього підходу безпечна система дорожнього руху – це така система, яка враховує і компенсує вразливість та схильність до помилок, властивих людині. Першочергове значення для впровадження цього підходу є збір даних про дорожньо-транспортні пригоди та визначення факторів ризику.

Загальновизнаним найкращим варіантом вирішення проблеми є її профілактика. Декларація Першої всесвітньої конференції з безпеки дорожнього руху від 20 листопада 2009 року на підставі Всесвітньої доповіді ВОЗ у 2004 році щодо попередження дорожньо-транспортного травматизму, подальших досліджень та публікацій зазначила, що причини травматизму визначені, можуть бути попереджені й одними серед причин цього є “недостатньо обслуговувана з технічної точки зору дорожня інфраструктура”, а також “відсутність або недостатнє забезпечення дотримання законодавства в області дорожнього руху”.

Одним із напрямів попередження подальшого дорожньо-транспортного травматизму є наведення порядку з рекламоносіями на наших дорогах у законодавстві та на практиці. На жаль, нинішній стан речей стосовно їх встановлення, визначений Законом України “Про рекламу”, не відповідає Державному стандарту України “Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану” (ДСТУ 3587-97), Європейській угоді про міжнародні автомагістралі (УМА) ЄЕК ООН, Женева, прийнятій світовій практиці та й взагалі здоровому глузду.

Пунктом VII.4 Додатку II Європейської угоди про міжнародні автомагістралі (УМА) ЄЕК ООН, Женева, 15 листопада 1975 року, до якої Українська РСР приєдналась відповідно до постанови Ради Міністрів Української РСР від 9 листопада 1982 року № 537, з метою безпеки та з естетичних міркувань по сторонах міжнародних доріг **забороняється встановлення рекламних щитів.**

Рекламоносії не належать до складових автомобільних доріг загального користування, а їх розміщення в межах смуги відведення доріг, особливо на основних під’їздах до значних міст та обласних центрів, призводить до інформаційного перевантаження дорожньої обстановки, додаткової фіксації погляду водія та збільшенню часу його реакції під час керування автомобілем.

Законом України “Про рекламу” встановлений вичерпний і єдиний перелік щодо заборони розміщення засобів зовнішньої реклами поза населеними пунктами – не ближче 5 метрів від краю проїзної частини, що при такому їх розміщенні незалежно від водія відволікає на декілька секунд його увагу від технічних засобів організації дорожнього руху та дорожньої обстановки і може стати причиною дорожньо-транспортної пригоди. Також така відстань не відповідає українським нормативним вимогам і рекламоносій становить потен-

Рис. 1. М-08 Обхід м. Ужгорода – КПП “Ужгород” км 8+440 (порушення: не погоджений, порушення нормативів, неестетичний вигляд)

Рис. 2. М-08 Обхід м. Ужгорода – КПП “Ужгород” км 8+600 (порушення: не погоджений, порушення нормативів, неестетичний вигляд)

ційну загрозу як перепона для транспортного засобу, що зійшов з якихось причин із дороги.

Незалежне опитування, яке проводив у 2012 році Департамент ДАІ МВС України щодо відношення водіїв до рекламоносіїв, встановлених вздовж доріг засвідчили, що реклама відволікає від керування автомобілем 34 % респондентів, 22 % вказали, що реклама заважає сприйняттю дорожніх знаків, 18 % її не помічають, інші 26 % зазначили, що реклама засліплює вночі та, що вздовж доріг потрібно встановлювати рекламу з питань безпеки дорожнього руху.

Досвід розвинених країн Європи свідчить про те, що відсутність на автомобільних дорогах рекламоносіїв та реклами забезпечує значне зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод.

Аспекти застосування дорожньої інформації чітко обговорені й обмежені рамками Конвенції про дорожній рух (Відень, 8 листопада 1968 року) та Конвенції про дорожні знаки й сигнали (Відень, 8 листопада 1968 року), де зазначено, що договірні сторони зобов'язуються вжити заходів, що забороняють розміщувати плакати, афіші, наносити розмітку й установлювати пристрої, які можуть бути прийняті за сигнальні знаки або інші технічні засоби регулювання руху, або зменшувати їхню видимість, або ефективність, або засліплювати водіїв та відволікати їхню увагу, створюючи тим самим небезпеку для дорожнього руху.

На засіданні Робочої групи з безпеки дорожнього руху Економічної та Соціальної Ради Організації об'єднаних націй, що відбулась 19-22 жовтня 2007 року прийнято “Правила, обумовлені типом дороги”, де вказано у пункті і) Автомагістриали и скоростные дороги – “За пределами населенных пунктов размещение рекламоносителей и рекламных вывесок должно быть запрещено с обеих сторон автомагистрали или скоростной дороги на расстоянии не менее 200 метров, измеренном от наружного края проезжей части”.

Підпунктом А) пункту 15.2.2.3 “Розміщення рекламоносіїв” перегляду зведеної резолюції про дорожній рух (СР.1), що була прийнята на засіданні Робочої групи з безпеки дорожнього руху Комітету по внутрішньому транспорту Економічної та Соціальної Ради Організа-

ції об'єднаних націй, що відбулась 22 серпня 2006 року зазначено, що “размещение рекламоносителей в полосе отвода дорог общего пользования должно быть запрещено”.

У підпункті ii) b) пункту 15.3.2.3 “Розміщення рекламоносіїв” зведеної резолюції про дорожній рух, прийнятій на засіданні Робочої групи з безпеки дорожнього руху Комітету по внутрішньому транспорту Економічної та Соціальної Ради Організації об'єднаних націй, що відбулась 14 серпня 2009 року зазначено, що за “пределами городской зоны размещение рекламоносителей и рекламных вывесок следует запрещать с обеих сторон дороги на минимальном расстоянии, измеренном от наружного края проезжей части, которое следует определять в национальном законодательстве”.

Не можна не зазначити що з більше ніж 6 тис. рекламоносіїв, встановлених в Україні на дорогах загального користування, більше 2 тис. взагалі не мають дозволу на розміщення. Значна кількість встановлених рекламоносіїв порушують вимоги державних нормативних документів і становлять потенційну загрозу для користувачів автомобільних доріг. Вже на в'їзді в нашу країну іноземні громадяни можуть бачити рекламоносії, наведені на фото з адресною прив'язкою порушень при їх розміщенні на автомобільних дорогах загального користування у Закарпатській області (рис. 1-2).

Висновки

На сьогодні за ініціативою Державного агентства автомобільних доріг України за погодженням з Міністерством інфраструктури України та відповідно до Закону України “Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу” (18 березня 2004 року № 1629-IV) розроблено проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо заборони розміщення рекламоносіїв у межах смуги відведення автомобільних доріг загального користування”.

Необхідність розробки цього законопроекту обумовлена необхідністю створення користувачам автомобільних доріг загального користування, передусім – водіям, комфортних та безпечних умов руху.